

Vec T-176/01

Ferriere Nord SpA
proti
Komisii Európskych spoločenstiev

„Štátna pomoc — Pravidlá Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia — Oceliarský podnik — Výrobky podliehajúce Zmluve ES — Schválená schéma pomoci — Nová pomoc — Začatie formálneho konania — Lehoty — Právo na obranu — Legitímna dôvera — Odôvodnenie — Uplatniteľnosť pravidiel Spoločenstva v čase — Environmentálny účel investície“

Rozsudok Súdu prvého stupňa (štvrtá rozšírená komora) z 18. novembra 2004 II - 3937

Abstrakt rozsudku

- 1. Pomoc poskytovaná štátmi — Všeobecná schéma pomoci schválená Komisiou — Individuálna pomoc prezentovaná ako spadajúca do rámca schválenia — Preskúmanie Komisiou — Prednostné posúdenie s ohľadom na rozhodnutie o schválení a subsidiárne s ohľadom na Zmluvu — Pomoc, ktorá predstavuje striktné a predvídateľné uplatnenie podmienok upravených v rozhodnutí o schválení — Pomoc podliehajúca schéme existujúcej pomoci*

(Články 87 ES a 88 ES)

2. *ESUO — Pomoci železiarskemu a oceliarskemu priemyslu — Plánovaná pomoc — Preskúmanie Komisiou — Určenie lehoty článkom 6 ods. 6 všeobecného rozhodnutia č. 2496/96 na začatie konania vo veci formálneho zistovania — Rozsah (Všeobecné rozhodnutie č. 2496/96, článok 6 ods. 6)*

3. *Pomoc poskytovaná štátmi — Správne konanie — Právo dotknutých osôb predložiť svoje pripomienky — Zmena uplatniteľných pravidiel Spoločenstva v priebehu konania — Povinnosť Komisie v prípade uplatnenia nových zásad (Článok 88 ods. 2 ES)*

4. *Pomoc poskytovaná štátmi — Plánovaná pomoc — Preskúmanie Komisiou — Dodržiavanie zásady ochrany legitímnej dôvery — Povinnosť Komisie dodržať vo svojom konečnom rozhodnutí rámec ohraničený údajmi uvedenými vo svojom rozhodnutí o začatí konania o preskúmaní*

5. *Pomoc poskytovaná štátmi — Správne konanie — Zlučiteľnosť pomoci so spoločným trhom — Dôkazné bremeno zatažujúce poskytovateľa a potenciálneho príjemcu pomoci (Článok 88 ods. 2 ES)*

6. *Pomoc poskytovaná štátmi — Správne konanie — Plánovaná pomoc v prospech investície oceliarskeho podniku vyrábajúceho výrobky, z ktorých niektoré podliehajú Zmluve ESUO a niektoré nie — Projekt, ktorý bol predmetom dvoch oznámení, jedného na základe Zmluvy ESUO a druhého na základe Zmluvy ES — Skúmanie právneho základu pre prijatie rozhodnutia Komisiou — Prípustnosť s ohľadom na zásadu správneho úradného postupu*

7. *Pomoc poskytovaná štátmi — Zákaz — Výnimky — Ochrana životného prostredia — Voľná úvaha Komisie — Možnosť prijať pravidlá — Závazný účinok — Súdne preskúmanie (Články 6 ES a 87 ES)*

8. *Pomoc poskytovaná štátmi — Plánovaná pomoc — Preskúmanie Komisiou — Nové pravidlá Spoločenstva — Bezprostredná uplatniteľnosť — Uplatniteľnosť na plánované pomoci oznámené pred ich uverejnením a v priebehu preskúmania*

9. *Pomoc poskytovaná štátmi — Zákaz — Výnimky — Ochrana životného prostredia — Pravidlá Spoločenstva — Spôsobilosť investície byť pomocou na ochranu životného prostredia — Kritérium — Účel — Vplyv na životné prostredie*

1. Keď má Komisia pred sebou individuálnu pomoc, o ktorej sa tvrdí, že bola poskytnutá podľa vopred schválenej schémy, nemôže ju na začiatku skúmať priamo vo vzťahu k Zmluve. Pred začatím akéhokoľvek konania musí najprv preskúmať, či je pomoc pokrytá všeobecnou schémou a splňa podmienky uložené v rozhodnutí o jej schválení. Ak by sa tak nestalo, Komisia by sa mohla počas skúmania každej individuálnej pomoci vrátiť k svojmu rozhodnutiu o schválení schémy pomoci, ktoré už zahŕňalo prieskum v zmysle článku 87 ES, čo by ohrozovalo zásadu právnej istoty a zásadu ochrany legitímnej dôvery. Pomoc, ktorá predstavuje striktné a predvídateľné uplatnenie podmienok upravených v rozhodnutí o schválení všeobecnej schémy pomoci, je teda považovaná za existujúcu pomoc, ktorú nie je potrebné oznamovať Komisii ani preskúmať v zmysle článku 87 ES.

Spoločenstva pre pomoc v oceľarskom priemysle uvádza lehotu dvoch mesiacov, po uplynutí ktorej, ak nebolo formálne konanie začaté, môžu byť plánované opatrenia pomoci vykonané pod podmienkou, že členský štát o takomto svojom úmysle predtým informoval Komisiu. Toto ustanovenie nestanovuje pre Komisiu lehotu s následkom neplatnosti, ale v súlade so zásadou správneho úradného postupu ju vyzýva konať starostlivo a dotknutému členskému štátu umožňuje, aby po uplynutí lehoty dvoch mesiacov vykonal opatrenia pomoci pod podmienkou, že členský štát o tom predtým informoval Komisiu.

(pozri bod 62)

(pozri bod 51)

2. Článok 6 ods. 6 všeobecného rozhodnutia č. 2496/96 ustanovujúceho pravidlá

3. Ak Komisia uplatní na posúdenie zlučiteľnosti štátnej pomoci so spoločným trhom pravidlá Spoločenstva, ktoré nahradili pravidlá platné v čase, keď

dotknuté osoby, v zmysle článku 88 ods. 2 ES, predložili svoje pripomienky, prináleží Komisii, ak má v úmysle založiť svoje rozhodnutie na nových zásadách, vyzvať dotknuté osoby na predloženie ich pripomienok v danej veci, lebo inak by porušila ich procesné práva.

najlepšie, ale je na členských štátoch a potenciálnom príjemcovi pomoci, aby predložili argumenty, prostredníctvom ktorých sa snažia preukázať, že plánovaná pomoc zodpovedá výnimkám stanoveným podľa Zmluvy, keďže zámerom formálneho konania je práve objasniť všetky skutočnosti veci Komisii.

(pozri bod 75)

(pozri body 93, 94)

4. Zásada ochrany legitímnej dôvery znamená, že Komisia má počas konania o preskúmaní štátnej pomoci zohľadniť legitímnu dôveru, ktorá mohla vzniknúť z údajov uvedených v rozhodnutí o začatí konania o preskúmaní, a následne, že nezaloží svoje konečné rozhodnutie na nedostatku podkladov, ktoré dotknuté osoby nemohli so zreteľom na tieto údaje považovať za podklady, ktoré jej boli povinné poskytnúť.
- (pozri bod 88)
6. V prípade plánovanej pomoci v prospech oceliarskeho podniku vyrábajúceho zároveň výrobky podliehajúce Zmluve ESUO a výrobky jej nepodliehajúce, ktorý nevedie osobitné účtovníctvo pre tieto dve činnosti, Komisii nemôžu byť vytýkané procesné chyby, ktoré by predstavovali porušenie zásady správneho úradného postupu, preto, lebo skúmala právny základ, na ktorom malo byť jej rozhodnutie založené, hoci na prvý pohľad nebolo jasné, či sa investícia príjemcu pomoci vzťahuje na Zmluvu ESUO alebo na Zmluvu ES, keď dostala dve oznámenia k rovnakému plánu, každé podľa jednej zo zmlúv a keď v každom prípade mala overiť, či pomoc nebude skôr v prospech iných činností ako tých, v prospech ktorých by mala byť poskytnutá.
5. Keď Komisia rozhodne o začatí formálneho konania, je síce povinná jasne vyjadriť svoje pochybnosti o zlučiteľnosti pomoci, aby umožnila členskému štátu a dotknutým osobám odpovedať čo
- (pozri body 99 — 101)

7. Zlučiteľnosť plánovanej pomoci zameranej na ochranu životného prostredia so spoločným trhom sa posudzuje v súlade podľa ustanovení článku 6 ES v spojitosti s článkom 87 ES a v rámci pravidiel Spoločenstva, ktoré Komisia vopred prijala na účely takéhoto skúmania. Komisia je totiž viazaná pravidlami a oznámeniami, ktoré prijala v oblasti dohľadu nad štátnou pomocou, pokiaľ sa neodchyľujú od noriem Zmluvy a sú prijaté členskými štátmi. Dotknuté osoby sa preto môžu na ne odvolávať a súd preskúma, či Komisia dodržala pravidlá, ktoré sama sebe uložila, keď prijímala napadnuté rozhodnutie.

(pozri bod 134)

8. Pokiaľ z nových pravidiel Spoločenstva o štátnej pomoci vyplýva, že nadobudli účinnosť v deň svojho uverejnenia a Komisia je povinná uplatniť ich na všetky oznámené plánované pomoci, aj keď boli oznámené pred ich uverejnením, je Komisia povinná ich uplatniť pri rozhodovaní o plánovanej pomoci, ktorá je predmetom konania vo veci formálneho zisťovania, ktoré nebolo zatiaľ ukončené. Táto bezprostredná uplatniteľnosť je odvodená od článku 254 ods. 2 ES týkajúceho sa nadobudnutia účinnosti nariadení a smerníc Rady

a Komisie a dodržiava zásadu ochrany legitímnej dôvery, ktorá sa, tak ako zásada právnej istoty, týka situácií uskuutočnených, a nie dočasnej situácie, akou je tá, v ktorej členský štát oznámil plánovanú novú pomoc Komisii a čaká na výsledok jej preskúmania.

(pozri body 137 — 139)

9. Prospech z ustanovení Spoločenstva týkajúcich sa štátnej pomoci na ochranu životného prostredia závisí od účelu investície, na ktorú sa pomoc žiada. Pravidlá z roku 2001, ktoré sú v tomto ohľade rovnaké ako pravidlá z roku 1994, tak uvádzajú investície zamerané na zníženie alebo odstránenie znečistenia, neprípustného obťažovania alebo prispôsobenie metód výroby, a stanovujú, že iba dodatočné investičné náklady spojené s ochranou životného prostredia môžu byť predmetom pomoci. Spôsobilosť investície spĺňajúcej, medzi iným, hospodárske hľadiská byť pomocou na ochranu životného prostredia predpokladá, že tieto hľadiská nie sú samé osebe dostatočné na odôvodnenie investície vo vybranej forme.

Zo štruktúry pravidiel z roku 2001, ktoré sú v tomto ohľade rovnaké ako pravidlá z roku 1994, totiž vyplýva, že nie

akákoľvek investícia, ktorá prispôsobuje továreň normám, či už záväzným alebo nie, vnútroštátnym alebo Spoločenstva, ktorá presiahne tieto normy alebo ktorá je uskutočnená pri absencii akýchkoľvek noriem, je spôsobilá byť predmetom pomoci, ale len tá, ktorej skutočným cieľom je takýto vplyv na životné prostredie. Skutočnosť, že investícia prináša zlepšenie z pohľadu ochrany životného prostredia, či z pohľadu ochrany zdravia a bezpečnosti pracovníkov, je preto nepodstatná. Prirodzene, je možné, že zámer mohol mať za cieľ zlepšenie hospodárskej produktivity a súčasne ochranu životného prostredia, ale existencia druhého cieľa nemôže byť odvodzovaná od samotného zistenia, že nové zariadenie má menej negatívne účinky na životné prostredie ako staré zariadenie, čo môže byť iba sprievodným javom zmeny technológie z hospodárskych dôvodov alebo obnovy použitého zaria-

denia. Aby mohol byť cieľ investície týkajúci sa životného prostredia iba sčasti v rovnakom prípade prijateľný, je nevyhnutné potvrdiť, že rovnaký hospodársky výkon by mohol byť dosiahnutý použitím menej nákladného, ale životné prostredie viac poškodzujúceho zariadenia.

Otázkou teda nie je, či investícia priniesla zlepšenie životného prostredia, alebo či presiahla existujúce normy týkajúce sa životného prostredia, ale najmä, či bola uskutočnená s cieľom priniesť takéto zlepšenia.

(pozri body 147 — 152)